

Alternatīvās augu aizsardzības metodes

Publicēts: 02.10.2020.

[Pamatvielas, kuras apstiprinātas lietošanai augu aizsardzībā](#) - EK apstiprinātas 2020. gada 8.jūlijā

Ražas kvalitāte, vides un cilvēku drošība lielā mērā ir atkarīga no pareizi izvēlētiem augu aizsardzības pasākumiem. Pirms ķerties pie ķīmisko AAL lietošanas, var izmēģināt dažas alternatīvas, kas ir daudz efektīvākas tieši mazās platībās, jo:

- iespējams visas platības ikdienas monitorings;
- iespējama operatīvāka rīcība, reaģējot uz kaitīgo organismu pēkšņu parādīšanos;
- mazāks izmaksu un resursu patēriņš;
- pārredzamāka rezultātu kontrole.

Daudzu augu aromāti un vielas, kas izdalās no saknēm, spēj pasargāt citus kultūraugus no kaitēkļiem vai tādā veidā pasargāt no slimībām, taču jāseko līdzi, lai netiktu nomākts galvenais kultūraugs.

Dažādos literatūras avotos var atrast dažādu augu pielietojumu kaitīgo organismu ierobežošanai, piemēram:

Dilles – daudziem kaitēkļiem nepatīk diļļu spēcīgais aromāts, tādēļ to var izmantot kāpostu balteņa atbaidīšanai,

Ķiploki – labvēlīga ietekme zemeņu, aveņu, rožu, biešu, lapu salātu un citu kultūraugu stādījumos. Ķiplokus var stādīt vietās, kur stādījumus bojā gliemeži un zemesvēži. Iestādot starp ogulājiem, var atbaidīt upeņu un jāņogu pumpuru ērci. Stādot starp zemenēm, var samazināt pelēko puvi. Var veidot arī ķiploku izvilkumu, kurš kalpo kā insekticīds, var smidzināt pret laputīm, tiklēcēm, lapblusiņām, zemeņu ērci, lapgraužiem,

Kliņģerītes – salīdzinoši universāls kultūraugs, kurš palīdz atvairīt praktiski visus dārza kaitēkļus, arī atvaseļo augsni. Arī no kliņģerītēm var veidot izvilkumu, kas kalpo kā insekticīds pret laputīm, kāpuriem, drātstārpiem. Arī kā fungicīds, jo ierobežo *Fusarium* ģints sēnes,

Samtenes dezinficē augsni, kā arī ar sakņu izdalījumiem atbaida kukaiņus. Var gatavot izvilkumu, kas strādā kā insekticīds, smidzina pret laputīm, kāpuriem, ērcēm, drātstārpiem,

Estragons (garšaugš) – atbaida burkānu mušu, var uzlabot arī augu augšanu,

Gurķu mētra – var izmantot zemeņu stādījumos, uzlabo zemeņu garšu,

Ārstniecības Izops – var izmantot jauktos kultūraugu stādījumos, pasargā rozes no laputīm, labvēlīgi var ietekmēt kāpostus,

Sējas kaņepe – atbaida kolorado vaboli,

Kartupelis – izvilkumu var lietot kā insekticīdu pret laputīm, tiklēcēm, smecerniekiem,

Koriandrs atbaida kāpostu balteni, kaltēti augi atbaida grauzējus no iezīmotām rozēm un dārzeniņiem,

Tiruma kosa – izvilkumu var lietot kā fungicīdu. Kosa satur silīciju, kas var ierobežot sēņu slimības (puves, miltrasas, melnplaukas),

Krese atbaida kāpostu balteni, labvēlīga iedarbība arī uz redīsiem, kāpostiem, ķirbjiem,

Ārstniecības kumelīte – izvilkumu var lietot kā insekticīdu. Pievelk derīgos kukaiņus, var lietot pret laputīm, augu blaktīm, kāpuriem,

Lavanda atbaida gliemežus, laputis,

Baltā panātre atbaida kolorado vaboli, vecina dārzeņu augšanu,

Pelašķis veicina dārzeņu un citu augu augšanu,

Pienene – izvilks var būt kā insekticīds. Lieto pret laputīm, blaktīm, tripsiem, tīklērcēm,

Dārza pupas atbaida drātstārpus un kurmjus,

Salvija atbaida burkānu mušu,

Smaržīgā selerija atbaida kāpostu balteni, labvēlīga ietekme uz tomātiem,

Dārza sīpols – izvilks var lietot kā insekticīdu. Atbaida laputis, burkānu mušu, smidzina pret laputīm un tīklērcēm,

Lielā strutene – izvilks var lietot kā fungicīdu un insekticīdu. Var smidzināt pret miltrasu un kaitēkļiem (laputīm, tripsiem, kolorado vaboli),

Ārstniecības suņmēle – atbaida peļveidīgos grauzējus, svaigo sulu var smidzināt pret laputīm un blaktīm,

Tomāti – labvēlīga ietekme uz maurlokiem, sīpoliem, pētersīļiem, kresēm. Izvilks var lietot kā insekticīdu pret laputīm, lapu tinēju kāpuriem.

<https://www.vaad.gov.lv/lv/alternativas-augu-aizsardzibas-metodes>